

Mogelijke onderzoeksonderwerpen 2016

Rekenkamercommissie Dordrecht

1. Onderzoeksonderwerpen

1.1 Sturen met subsidies

Met subsidies is veel publiek geld gemoeid: de gemeente Dordrecht verleende in 2014 ruim 38 miljoen euro subsidie.¹ Steeds vaker kiezen gemeenten ervoor om subsidies in te zetten als sturingsinstrument om beleidsdoelen die de gemeenteraad heeft gesteld te realiseren. Een gemeente kiest er dan voor om de uitvoering neer te leggen bij een andere organisatie dan zichzelf. De vraag is in welke mate de gemeente Dordrecht subsidies als sturingsinstrument beoogt, inzet en in hoeverre dit lukt.

In 2014 deed de rekenkamercommissie reeds onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Dordrecht. In dat onderzoek lag de focus op de rechtmatigheid en doeltreffendheid van de subsidies en de subsidieverlening. In een nieuw onderzoek zal gebruik worden gemaakt van de resultaten uit dit voorgaande onderzoek en de nadruk zal liggen op het sturen met subsidies. Specifieke focus ligt op twee beleidsgebieden die in de rondjes langs de fracties zijn genoemd, namelijk cultuur en sport. In deze programma's gaat relatief veel geld om: voor het programma Economie & Cultuur was in 2014 ruim 9,5 miljoen beschikbaar en voor het programma Sport & Recreatie bijna 9 ton. Samen namen deze programma's ruim 27% van de totale subsidieverlening voor hun rekening.

In een onderzoek naar sturing op subsidies kunnen verschillende zaken aan de orde komen. Zo is het van belang om na te gaan welke beleidsdoelen de raad heeft vastgesteld op het gebied van sport en cultuur en of deze doelen voldoende duidelijk zijn. Daarnaast is het de vraag in welke mate er momenteel gestuurd wordt op subsidies en wat raads- en collegeleden hiervan vinden. Hoe kijken zij tegen de huidige situatie aan? Zou er meer of minder op subsidies gestuurd moeten worden? En hoe zou dat er dan uit moeten zien? Tot slot kan de vraag aan bod komen of het sturen met subsidies voor ongeoorloofde staatssteun zorgt. Om meer diepte in het onderzoek aan te brengen, kan gebruik worden gemaakt van casusonderzoek. Het doel van het onderzoek is tweeledig, namelijk enerzijds inzicht verkrijgen in de huidige situatie en anderzijds lessen trekken voor in de toekomst.

1.2 Externe inhuur

De rekenkamercommissie heeft via het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) een enquête uitgezet onder het inwoners om na te gaan welke onderwerpen onderzocht dienen te worden. Uit deze enquête blijkt dat 29% van de deelnemers wil dat de rekenkamercommissie onderzoek doet naar externe inhuur. Daarmee scoort dit onderzoeksonderwerp het hoogst van alle onderwerpen. Gemeenten voeren soms taken uit die zo specialistisch zijn dat niet iedere gemeente deze expertise in huis kan of wil hebben. Men kiest dan vaak voor tijdelijke inzet van externen. Met deze inzet is relatief veel geld gemoeid. Het is mede daarom van belang dat het inhuurproces goed is ingericht en dat de inzet van externen bijdraagt aan de realisatie van de gemeentelijke doelen. In een on-

¹ Subsidieregister 2014, https://cms.dordrecht.nl/Dordrecht/up/ZiegrygJK_subsidieregister_2014_per_februari_2015.pdf

derzoek naar externe inhuur kan allereerst worden ingegaan op de aard en omvang van de inzet van externen, zodat voor de raad in één oogopslag duidelijk wordt hoe de zaken er voor staan. Daarnaast kan worden nagegaan hoe het inhuurbeleid zich verhoudt tot de organisatievisie, het ambitieniveau en het personeelsbeleid van de gemeente. En voldoet de praktijk vervolgens weer aan het beleid? Een ander aandachtspunt is de informatievoorziening aan de raad over dit onderwerp: in hoeverre is de raad geïnformeerd over de aard en omvang van externe inhuur? En biedt deze informatie voldoende mogelijkheid om de kaderstellende en controlerende rol uit te voeren? In het onderzoek dient zeker aandacht te zijn voor de vraag wat de voor- en nadelen van externe inhuur voor de gemeente zijn. Het onderzoek moet leiden tot inzicht in de huidige situatie rondom externe inhuur én handvatten bieden om externe inhuur zo optimaal mogelijk in te zetten om gemeentedoelen te bereiken.

1.3 Burgerparticipatie

Burgerparticipatie staat in veel gemeenten hoog op de agenda². In Dordrecht is sinds enkele jaren extra aandacht voor burgerparticipatie. De gemeenteraad nam in november 2010 de motie 'Sterke wijken: Buurt aan Zet' aan. De uitwerking van deze motie komt onder anderen tot uitdrukking in beleid en een speciale website, www.bewonersaanzet.nl. Ook heeft de gemeente enkele participatie-ambassadeurs aangesteld. Zo is Dordrecht op verschillende manieren bezig met burgerparticipatie.

Door middel van een onderzoek naar burgerparticipatie wil de rekenkamercommissie graag inzicht bieden in de manier waarop de gemeente Dordrecht invulling geeft aan haar veranderende relatie met de samenleving. Op basis van dat inzicht wil de rekenkamercommissie handvatten meegeven aan de gemeenteraad voor de verdere invulling van de relatie tussen gemeente en gemeenschap. Een dergelijk onderzoek naar burgerparticipatie kan zich richten op de vraag welke factoren bepalend zijn voor succesvolle burgerbetrokkenheid.

Een mogelijke werkwijze voor het onderzoek is om door middel van enkele cases na te gaan hoe burgerparticipatie en de samenwerking tussen gemeente en de gemeenschap (burgers) concreet tot stand komt, wat hierbij goed ging en wat beter kan, en wat er bepalend was voor het succes. Deze aandachtspunten kan de rekenkamercommissie telkens in beeld brengen voor de ambtelijke organisatie, de gemeenteraad en betrokken burgers / organisaties. Op deze manier kunnen de ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan met burgerparticipatie worden gebruikt om concrete aandachtspunten aan de raad mee te geven voor de toekomst.

Bij een onderzoek naar burgerparticipatie dient de vorm aan te sluiten bij de inhoud. Het wordt geen onderzoek óver burgers, maar mét burgers. Verschillende partijen zullen bij de uitvoering van dit onderzoek worden betrokken en bevroegd op hun ervaringen. De raad, het college, instellingen en inwoners leveren input voor de studie van de praktijkcases. Ook kan gedacht worden aan een workshop waarin tussentijdse bevindingen besproken worden met de verschillende partijen, of een

---

² Burgerparticipatie staat ook hoog op de agenda van de Rekenkamercommissie Dordrecht. In 2015 werd het onderwerp ook al in het onderzoeksplan genoemd.

bijeenkomst met raadsleden waarin gesproken wordt over de betekenis van burgerparticipatie voor de rol van de raad.

1.4 Efficiency grote projecten in de openbare ruimte

De kwaliteit van de openbare ruimte raakt alle inwoners en bezoekers van Dordrecht. Voor een prettig leef- en verblijfsklimaat is een goede kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte van groot belang. De gemeente vervult in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte een kerntaak. Dat dit onderwerp burgers raakt blijkt ook uit de enquête die de rekenkamercommissie via het OCD heeft uitgezet onder inwoners met het doel om onderzoeksonderwerpen te verzamelen: beheer en onderhoud openbare ruimte was het onderwerp dat door panelleden het vaakst zelf werd aangedragen. Maar ook verschillende fracties droegen het onderwerp aan tijdens de rondjes langs de fracties.

Het doel van dit onderzoek is om na te gaan in hoeverre het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op een efficiënte wijze plaatsvindt en hoe de gemeente hierbij als opdrachtgever acteert. Om hier inzicht in te verkrijgen kan de rekenkamercommissie nagaan welke doelen zijn gesteld en op welke wijze gemeenteraad, burgers en ondernemers daarbij betrokken zijn. Deze doelen zijn te vinden in verschillende beleidsnota's, zoals nota kleurrijk groen en het bomenstructuurplan. Daarnaast is ook van belang om inzichtelijk te maken hoe het beleid in de praktijk vorm krijgt. Een middel daarvoor is om met casusonderzoek naar de praktijk te kijken. Vragen die daarbij gesteld kunnen worden zijn: Welke beheersmaatregelen worden genomen? Wat gebeurt er met aanbestedingsvoordelen? Worden werkzaamheden slim gecombineerd? Hoe stuurt de gemeente de uitvoering aan? Hoe wordt de overlast voor burgers beperkt?

1.5 Zorg voor Leerlingen (leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten)

Op grond van de Leerplichtwet zijn kinderen in de leeftijd 5 tot en met 16 jaar verplicht om naar school te gaan. Als een jongere aan het eind van het schooljaar waarin hij zestien jaar wordt nog geen 'startkwalificatie' heeft behaald (een diploma op minimaal MBO-2 niveau), blijft hij leerplichtig tot zijn achttiende verjaardag. Ouders zijn verantwoordelijk voor het naar school gaan van hun kinderen. De gemeente controleert of de kinderen naar school gaan of met een geldige reden wegblijven. De Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J), onderdeel Leerplicht en Vroegtijdig Schoolverlaten (LVS), voert deze controle uit voor alle gemeenten in de regio Zuid-Holland-Zuid en dus ook voor de gemeente Dordrecht. LVS heeft de wettelijke taak verzoeken voor vrijstellingen te toetsen en behandelt verzuimmeldingen. De scholen zijn verplicht verzuim te melden. Andere taken van LVS zijn het nemen van maatregelen als kinderen wegblijven van school, en voorkomen dat kinderen zonder diploma van school gaan. De DG&J is in 2012 ontstaan door een samenvoeging van de GGD ZHZ, Bureau Leerplicht en Voortijdige schoolverlaten en de Regiostaf ZHZ. Hiervoor is de toenmalige gemeenschappelijke regeling gewijzigd in de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd ZHZ.

Uit de leerplichtbrief 2015 van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap blijkt dat na jaren van stijging het aantal spijbelaars (ongeoorloofd schoolverzuim) in het schooljaar 2013-2014 aanzienlijk is gedaald. Dat roept de vraag op of dit ook voor Dordrecht geldt en welke bijdrage LVS

hier aan levert. De rekenkamercommissie kan door een onderzoek naar dit thema in kaart brengen op welke manier de gemeente, LVS, scholen en ouders met elkaar samenwerken om spijbelen tegen te gaan en welke afspraken (over bijvoorbeeld doelen en middelen) hierover zijn gemaakt. Ook kan worden nagegaan hoe de samenwerking gewaardeerd wordt door de verschillende partijen en wat hierin wellicht kan verbeteren. Betrokkenen vanuit de gemeente, LVS scholen en ouders worden hierover geïnterviewd. Ook kan gedacht worden aan een aanpak waarbij bijvoorbeeld een dag meegelopen wordt met de leerplichtconsulent.

Bijlage 1 Groslijst

	Onderwerp		
Genoemd voor onderzoeksplan 2016			
	Genoemd door	Bewonerspanel	Fractie(s)
1	Volkshuisvesting	X	X
2	Armoedebeleid	X	X
3	Efficiency openbare werken	X	X
4	Duurzaamheid		X
5	Organisatie sociaal teams		X
6	Preventief fouilleren		X
7	Handelmissie Varna		X
8	Effectiviteit bezuinigingsbeleid		X
9	Functioneren Sociale Dienst Drechtsteden		X
10	Effectiviteit collectieve ziektekostenverzekering		X
11	Financiering vastgoedbedrijf		X
12	Gemeenschappelijke regelingen	X	X
13	Doorwerkingsonderzoek		X
14	Bekostiging RTV Dordt		X
15	Sportsubsidies		X
16	Riolering		X
17	Balanssturing		X
18	Onroerend goed van de gemeente		X
19	Introductie vennootschapsbelastingplicht VPB		X
20	Gratis OV 65+		X
21	Informatievoorziening zorg		X
22	Vluchtelingen		X
23	Houdbaarheid/kwaliteit cultuurbegroting		X
24	Doelmatigheid Dordrecht Marketing		X
25	Externe inhuur	X	X
26	Burgerparticipatie	X	X
27	Cultuursubsidie		X
28	Subsidiebeleid	X	X
29	Zorg rondom leerlingen	X	
30	Handhaving	X	
31	ICT Drechtsteden	X	
32	Aanbestedingsbeleid	X	
33	Digitale veiligheid	X	
34	Aansturing Drechtsteden	X	X
35	Inburgering	X	
36	Afvalinzameling	X	
37	Toezicht/stadswachten	X	
38	Huisvestingsplan scholen	X	
39	HVC	X	
40	Inzet dochterbedrijven	X	
41	Beroepsbrandweer	X	
42	Kaderstellen	X	
	Genoemd voor onderzoeksplan 2013 en 2015		
43	FC Dordrecht		
44	Verbonden partijen		
45	ICT Drechtsteden		
46	Wijkaanpak/effect sociale programma in wijken/besteding van wijkwensen		
	Genoemd voor onderzoekplan 2015		
47	Externe veiligheid		
48	Overzicht kosten/opbrengsten Drechtsteden		
49	Overzicht kosten/opbrengsten Griffie		
50	Groenvoorziening		
51	Snippergroen		
52	Gratis OV65plus		

53	Verbonden partijen		
54	Aanbestedingsbeleid		
55	Wob-verzoeker (en andere procedures)		
56	Evenementen		
57	RTV Dordt		
58	Kwaliteit OCD		
59	6,3 miljoen voor decentralisaties		
60	Volkshuisvesting		
61	Besteding van externe inhuur		
62	HVC		
63	Werken afdelingen langs elkaar heen		
64	Huisvestingsplan scholen		
65	Beroepsbrandweer		
66	Dordt West (oud- en nieuw Krispijn)		
67	Urenschrijven op projecten		
68	3D's (jaarlijkse thermometer/maatschappelijk effect)		
69	Sport		
70	Meer geld meer rendement (zie ook Dordt West)		
	Genoemd voor onderzoeksplan 2013		
71	Concessieverlening		
72	Sportboulevard		
73	Toezicht/stadswachten		
74	Ingenieursbureau		
75	Noordoevers/ Drechtoevers		
76	Wietpas		
77	Taskforce overlast		
78	Bouwleges		
79	Fonds rioleringen		
80	Programma maatschappelijke voorzieningen		
81	Parkeergelden		
82	(Kern)takendiscussie		
83	Inburgering		
84	30 km-zones (b.v .in Dubbeldam)		
85	Particuliere Woningverbetering		
86	Verkeersdeskundigheid		
87	Bestrating binnenstad (herbestrating door fouten)*		
88	Bestuursstijl college		
89	Inzet dochterbedrijven		
90	Gemeentelijke organisatie		
91	Subsidies		
92	Kaderstellen		
93	Jeugdzorg		
94	Duurzaamheid		
95	ROM-D/havenbedrijf Rotterdam		
96	Aansturing Drechtsteden		
97	Aansturing verschillende samenwerkingsvormen		